

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

Haber-Yorum

Batı, Ümmeti Güçlü Devletini Kurmaktan Vazgeçmeye Zorlayabilir mi?

Haber:

Amerika'nın Afganistan'dan ani çıkışı hakkında yorum yapan eski İngiltere Başbakanı Tony Blair, Batı'ya sert sözler yöneltti ve şunları söyledi: "Kısa vadeli siyasi zorunlulukların baskısı, hem müttefiklere hem de açık liberal toplumların muhaliflerine, dönemimizin sona erdiği izlenimini veriyor." Afganistan'dan çekilen Amerika'yı ve diğer Batılı ülkeleri eleştiren sadece Blair değildir. Zira The Economist şöyle dedi: "Amerika'nın Afganistan'daki savaşı ezici bir yenilgiyle son bulmuştur." Ve şöyle ekledi: "Batılı güçler yenilgiyi kabul etmeli ve Taliban'a karşı gerçekçi bir tavır takınmalıdır." (Guardian)

Yorum:

Bunlar Batı'nın Afganistan'daki yenilgisiyle ilgili eleştirel değerlendirmeler olsa da, diğer Batılı ülkelere daha çok acı çeken Amerika olmuştur. Zira yirmi yıllık Amerikan savaşının maliyetinin 2,26 trilyon dolar olduğu tahmin ediliyor. Bu da günlük 300 milyon dolara veya nüfusu 40 milyona ulaşan Afganistan halkının her biri için 50.000 dolara eşdeğerdedir. İnsan maliyeti ise çok daha kötüdür. Zira resmi rakamlar 2.500 Amerikalının öldüğünü, öldürülen Afgan sayısının ise 167.000 olduğunu gösteriyor. Gerçek sayılar ise bundan çok daha yüksek olup kesin rakam bilinmemektedir. Amerika için asıl zarar, dünyanın egemen süper gücü olarak itibarından olması, yetersiz donanıma sahip 75.000 Taliban savaşçısının eliyle yenilgiye uğraması ve İngilizlerin ve Sovyetlerin Afganistan'da çektikleri acıdan daha kötü acı çekmesi olmuştur.

Avrupa'nın, güvenliğini sağlama konusunda Amerika'ya güveni azalmış ve Avrupa Birliği, kendisine yönelik güvenlik sorunlarına karşı koymak için caydırıcı güç oluşturma çabalarına hız vermiştir. Ona yönelik ana tehdit kaynağı ise, son zamanlarda Amerika'nın Avrupa ile ilişkilerine mükerrer müdahalesinden rahatsız olan Rusya'dır. Angela Merkel'in yerini alacak Almanya'nın muhafazakâr adayı Armin Laschet, Avrupalıların ruh halini şu sözlerle özetledi: "Avrupa'yı asla Amerikalılara bırakmamak için onu güçlendirmeliyiz."

Aynı şekilde Çin'e komşu olan ve Amerika'nın gücüne bel bağlayan Amerika'nın müttefiklerinin, Washington'un güvenliklerine olan bağlılığının boyutuna dikkat etmelidirler. Nitekim Biden'ın Afganistan'dan hızla çekilmesi ve Trump'ın Güney Kore ve Japonya gibi eski müttefiklerinin Amerikan koruması için ödeme yapmalarını küçümsemesi biraz tiksinti ve endişe uyandırmıştır. Zira Güney Kore'deki muhafazakârlar, Amerika'nın Kore Yarımadasından çekilerek kendilerini Kuzey Kore ve Çin'in insafına bırakabileceğine dair korkularını dile getirmişlerdir.

Rusya ve Çin sevinebilir ama her iki ülkenin de Amerika'nın Afganistan'dan çıkışından yararlanabilme olasılığı şüphelidir. Zira Afganistan'daki istikrarsızlık muhtemelen daha da kötüleşecek, Orta Asya ülkelerindeki dalgalanma potansiyelini artıracak ve bu da Rusya'yı meşgul edecek ve Avrupa'dan uzak tutacaktır. Aynı şekilde Çin'in Afganistan ile sınır komşusu olması, Doğu Türkistan'daki direnişi ve isyanı alevlendirmesi ve güçlendirmesi muhtemeldir. Bu da Çin'in çabalarını, doğu cephesinde yoğunlaştırmasını önleyecektir.

Ayrıca her iki ülkenin de uzayan kargaşayı önlemek için Afganistan'ı işgal edebileceğini hayal etmek bile zordur. Nitekim Ruslar sadece işgali sınırları dışında sürdürmek konusunda kötü bir sicile sahip değildir, aynı zamanda parçalanmış ve harap olmuş bir şekilde Afganistan'ı son kez terk etmeye zorlandıklarında da kötü bir sicile sahip olmuştur. Çin ise askeri üstünlüğüne rağmen, tarihinde hiçbir zaman sınırlarının batısındaki ülkeleri işgal etmemiştir. Üstelik Çin Halk Kurtuluş Ordusu, Afganistan'da savaşan ve kaybeden diğer büyük güçlerin ordularına kıyasla tecrübesiz durumdadır.

Eğer Batı geri çekilme durumunda olursa ve uluslararası güçler de müdahale etmekten korkarsa, Taliban'ın Afganistan'a egemen olmasından kim fayda sağlayabilir? Tony Blair'e göre diğerlerinden daha fazla fayda sağlayacak olan cihatçılardır. Zira o, Batı için en büyük güvenlik tehdidinin "İslamcılık" olduğunu vurgulamaktadır. Fakat İslam'ın Batı'yı tehdit etmeye muktedir olabilmesi için İslam'ı tam ve kapsamlı bir şekilde uygulayan güçlü bir devlette somutlaşması gerekiyor. Bu yüzden Taliban'ın Batı standartlarında geçici bir hükümet ilan etmesi ve Kur'an ve sünnetten istinbat edilmiş kapsamlı bir anayasa hazırlayamaması, onu rakipler listesinden uzaklaştıracaktır.

Afganistan'a komşu Müslüman ülkeler, kendilerini yabancı güçlerden kalıcı olarak kurtarmak ve tek bir devlet kurmak amacıyla Afganistan ile birleşmek için bu jeopolitik fırsatı değerlendirebilirlerse, bölgedeki Batı hegemonyası sona ereceği gibi revizyonist güçlerin de bölgeye egemen olma özlemleri son bulacaktır. Bu da ancak bu ülkelerdeki Müslümanların Nübüvvet Minhacı üzere Raşidi Hilafet Devleti'ni kurmak için çabalarını birleştirmeleriyle mümkün olacaktır.

Hizb-ut Tahrir Merkezi Medya Ofisi İçin Yazan

Abdulmecid Bahati – Pakistan